

Vyhlášení pokusného ověřování individuálního výchovného plánu

V Praze dne 12. července 2011

Č.j.: 16359/2011-22

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) vyhláší podle § 171 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), toto pokusné ověřování:

A. Obsah a cíl pokusného ověřování

1. Obsahem pokusného ověřování je především nová forma školní péče o žáky, kteří narušují školní výuku, a to ve stávajících podmínkách. Jde o postup při prevenci a řešení výchovných problémů v rámci existujících podmínek běžné školy, školní družiny a školního klubu (dále je jen „škola“), tedy o pedagogická, psychologická, sociální, zdravotní a jiná opatření, která budou sloužit prevenci problémů i jejich řešení. Jestliže následně dojde k úpravě předpisů, posílí se poradenská služba školy, dojde k zintenzívnění spolupráce s dalšími institucemi a nepochybně se tím zvýší efekt základního opatření. Jeho realizace však není principiálně vázána ani na dodatečné finanční prostředky, ani na právní úpravy.

2. Dalším cílem je zařazení IVýP mezi nástroje, které v případech zvyšujících se výchovných problémů žáků nastaví spolupráci rodiny, školy a ostatních orgánů a institucí ve směru vyřešení těchto problémů. Tento dokument bude obsahovat především popis konkrétních aktivit všech účastníků vzdělávacího procesu – žáků, učitelů, vychovatelů a rodičů. Bude popisovat postupy, kterými je třeba se řídit v případě problematického chování a jednání žáka a na jeho tvorbě se budou podílet všichni jmenovaní účastníci vzdělávacího procesu. Využití tohoto nástroje je rovněž závislé na spolupráci s rodinou a není principiálně vázáno na sankce a donucovací prostředky.

3. Dále budou ověřovány další postupy, které povedou k řešení problematického chování žáků, a to mimo školu a rodinu se zaměřením na spolupráci dalších orgánů a institucí, kterých se tato problematika týká (orgánů sociálně právní ochrany dětí – OSPOD, dětských a dorostových lékařů, středisek výchovné péče, pedagogicko-psychologických poraden, orgánů činných v trestním řízení, Policie ČR a dalších). Bude třeba zjistit, jak velká bude potřeba závažných sankčních opatření v případě, že s výchovnými problémy bude škola systematicky a intenzivně pracovat již od samého počátku. Donucovací a sankční prostředky budou kompatibilní s tradičními přístupy ke vzdělání a jedním z dalších cílů pokusného ověřování bude poukázat na slabiny stávajícího školního systému z hlediska vymahatelnosti součinnosti dítěte a jeho rodiny při školním vzdělávání.

4. Využití IVýP výrazným způsobem posílí hledání podpůrných, pomocných, intervenčních, případně terapeutických opatření. Jedním z cílů pokusného ověřování bude tedy i hledání a ověření takových výchovných opatření, která nebudou mít charakter trestu, ale logicky vyplynou z problémové situace (např. odmítne pracovat, nahradí odpoledne). Pokusné ověřování vytěsňuje sankce na okraj působení školy – předmětem zkoumání budou i taková opatření, která jsou v souladu s posláním školy a která by již měla naplňovat jiná instituce (OSPOD, policie, SVP, apod.). Zejména to bude platit pro výrazné sankce.

5. Základními cíli pokusného ověřování jsou:

5.1. ověřit novou formu školní péče o žáky, kteří narušují školní výuku, a postupy při řešení problematického chování těchto žáků na základních školách;

- 5.2. ověřit organizaci nové formy školní péče o žáky narušující školní výuku na základních školách;
 - 5.3. ověřit možnosti uplatnění IVýP a organizaci jeho zavádění v případech, kdy nespolupracuje rodina při jejich řešení a v případech, že předchozí postupy nevedou ke zlepšení;
 - 5.4. ověřit možnosti zapojení třídních učitelů, vychovatelů, výchovných poradců, školních metodiků prevence rizikového chování (popř. dalších pracovníků škol v oblasti prevence rizikového chování), ředitelů škol a sociálních pedagogů při řešení problematického chování žáků na základních školách;
 - 5.5. získat vyhodnotitelná data o průběhu zavádění IVýP ze škol, rodin a dalších zainteresovaných organizací a institucí;
 - 5.6. připravit kvalitní podklady pro rozhodování o tom, zda a v jaké podobě začlenit IVýP do systému vzdělávání ČR a připravit podklady pro jeho případnou právní úpravu.
6. Pokusné ověřování se bude řídit především těmito právními předpisy a metodickými a koncepčními materiály (budou zapracovány do písemné metodické podpory pro ředitele škol, učitele a vychovatele, jejichž škola bude začleněna do pokusného ověřování):
- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů;
 - zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
 - zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
 - zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
 - zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů;
 - zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů;
 - zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění zákona č. 306/2009 Sb.;
 - zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
 - zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů;
 - zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů;
 - vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění vyhlášky 116/2011 Sb.;
 - Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství na období 2009 – 2012, MŠMT;
 - Metodický pokyn MŠMT č. 21347/2010-22 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví.

B. Popis ověřování

1. Pokusné ověřování bude zahájeno 1. září 2011 na třinácti základních školách. Výuka v rámci ověřování bude probíhat v plném rozsahu podle vzdělávacích programů (školních vzdělávacích programů) každé ze škol.

2. Monitoring zavádění nové formy školní péče o žáky, kteří narušují školní výuku, a případného uplatnění IVýP bude probíhat podle předem stanoveného harmonogramu s přihlédnutím k podmínkám konkrétní školy. Jakákoli změna harmonogramu musí být sdělena ministerstvu a řešitelské organizaci nejdéle 14 dnů před novým termínem (v případě posunu termínu dopředu), nebo 14 dnů před původním termínem (v případě posunu na pozdější termín).

3. K dosažení cílů pokusného ověřování budou využity zejména následující metody:

- 3.1. analýza školské dokumentace;
- 3.2. dotazníkové šetření;
- 3.3. pozorování;
- 3.4. kvalitativní analýza;
- 3.5. kasuistika;
- 3.6. případová studie;
- 3.7. rozhovory s učiteli a řediteli škol.

4. V průběhu sledování se bude zjišťovat:

- 4.1. zda jsou dodržovány podmínky pokusného ověřování;
- 4.2. zda vymezení jednotlivých práv a povinností žáků, škol, rodičů a zainteresovaných organizací a institucí odpovídá potřebám zavádění nové formy školní péče o žáky, kteří narušují školní výuku, a případného uplatnění IVýP;
- 4.3. účelnost vedené dokumentace, její průkaznost a přínos pro podporu žáka;
- 4.4. zda navržený způsob zavádění nové formy školní péče o žáky, kteří narušují školní výuku, a případného uplatnění IVýP a postupy škol, organizací a institucí při řešení problematického chování žáků je vhodný; pokud není, který způsob je nejvhodnější;
- 4.5. kolika žáků se týká zavádění IVýP;
- 4.6. zda rodič (zákonný zástupce) potřebuje pomoc školy nebo jiných organizací a institucí a jakou
- 4.7. zda s výsledky řešení problematického chování žáků jsou spokojeni všichni účastníci procesu;

5. Ředitelé škol, učitelé a vychovatelé budou před zahájením pokusného ověřování seznámeni s celým plánem pokusného ověřování a s detailním postupem při řešení problematického chování žáků na informačním semináři, na kterém obdrží i metodické pokyny, které pro ně budou závazné. S plánem a postupy budou před zahájením pokusného ověřování seznámeni také pracovníci zainteresovaných orgánů a institucí (orgánů sociálně právní ochrany dětí – OSPOD, dětských a dorostových lékařů, středisek výchovné péče, pedagogicko-psychologických poraden, orgánů činných v trestním řízení, Policie ČR) příslušné obce či městské části, regionu nebo oblasti. V průběhu školního roku, ve kterém bude pokusné ověřování trvat, se uskuteční nejméně 2 návštěvy členů Pracovní skupiny MŠMT pro přípravu IVýP. Z každé návštěvy na škole bude vypracována podrobná zpráva. Shromažďovat se budou kromě zpráv z ověřování také všechny metodické, informační i jiné materiály, které budou využity pro další výzkumné účely.

6. Pokusné ověřování bude řídit řídicí tým tvořený členy Pracovní skupiny MŠMT pro přípravu IVýP a zástupci škol zařazených do pokusného ověřování. Členy řídicího týmu jmenuje na základě návrhu jednotlivých subjektů náměstek ministra.

7. Výsledky pokusného ověřování budou shrnuty v závěrečné zprávě, která bude doplněna o přehled získaných materiálů. Všechny materiály získané během ověřování budou uloženy v řešitelské organizaci a na ministerstvu.

C. Školy zařazené do pokusného ověřování

1.
ZŠ pro žáky se specifickými poruchami
chování
Na Zlíchově 19, 152 00 Praha 5 – Zlíchov
ŘŠ PaedDr. Helena Hainová

2.
MŠ speciální, ZŠ praktická a ZŠ speciální
Bártlova 83, 193 00 Praha 9 – Horní
Počernice
ŘŠ Mgr. Alžběta Cibochová

3.
MŠ, ZŠ a PrŠ
Hradecká 1231, 500 03 Hradec Králové
ŘŠ PaedDr. Pavel Svoboda

4.
ZŠ
Kpt. Vajdy 1a, 700 30 Ostrava – Zábřeh
ŘŠ Mgr. Eva Sroková

5.
SŠ, ZŠ a MŠ
Komenského 614, 735 06 Karviná – Nové
Město
ŘŠ Mgr. Marie Filipcová

6.
ZŠ
Tyršova 611, 66701 Židlochovice
ŘŠ Ing. Jana Králová

7.
ZŠ
Mutěnická 23, 628 00 Brno
ŘŠ PaedDr. Ilona Sokolová

8.
ZŠ
Jasanova 2, Brno
ŘŠ Mgr. Přemysl Jeřábek

9.
ZŠ
Komenského 6, 591 01 Žďár nad Sázavou
ŘŠ Mgr. Jana Svobodová

10.
ZŠ
Švermova 114/38, Liberec 10
ŘŠ Mgr. Jarmila Hegrová

11.
Církevní ZŠ Přemysla Pittra
Jungmannova 3, 702 51 Ostrava
ŘŠ PhDr. Soňa Tarhoviská

12.
ZŠ Zachar
Albertova 4062, Kroměříž
ŘŠ Petra Fečková

13.
ZŠ Svítání
Komenského 432, 530 03 Pardubice
ŘŠ Mgr. Markéta Hujerová

D. Podmínky pokusného ověřování

1. Termín zahájení a ukončení pokusného ověřování

Pokusné ověřování bude zahájeno 1. září 2011. Ukončeno bude 30. června 2012, závěrečná zpráva bude vypracována nejpozději do konce listopadu 2012.

2. Zařazení žáka do pokusného ověřování

- 2.1. Do pokusného ověřování se od termínu zahájení pokusného ověřování zařazují žáci 1. až 9. ročníku základní školy, a to včetně účastníků zájmového vzdělávání ve školní družině a školním klubu.
- 2.2. Do pokusného ověřování jsou zařazeni všichni žáci školy, která je do pokusného ověřování zařazena. Ředitel školy rozhoduje o dalším postupu v případě, že rodina se školou nespolupracuje na řešení kázeňských problémů svého dítěte nebo předchozí postupy nevedly ke zlepšení.
- 2.3. Pokusné ověřování neomezuje možnost přestupu žáka na jinou školu (v tom případě by byl z pokusného ověřování vyřazen, pokud by tato škola také nebyla zařazena do pokusného ověřování) nebo do jiné třídy (v tom případě by řešení případných výchovných problémů přešlo na jiného učitele).
- 2.4. Na zařazení do pokusného ověřování není právní nárok.

3. Další podmínky pokusného ověřování pro základní školu

- 3.1. Ředitel školy je zodpovědný za průběh a plnění podmínek tohoto pokusného ověřování.
- 3.2. Ředitel školy oznamuje změny v pokusném ověřování na škole ministerstvu průběžně.
- 3.3. O zahájení a podmínkách pokusného ověřování informuje ředitel školy zřizovatele školy a příslušný inspektorát České školní inspekce.
- 3.4. Činnosti v rámci ověřování budou podrobně popsány v metodických doporučeních pro vedení škol, učitele a vychovatele, která dostanou na semináři před zahájením pilotního ověřování. Tyto metodické pokyny budou pro školy zařazené do pokusného ověřování závazné. Ředitel školy má povinnost seznámit s nimi pracovníky ČŠI v rámci případné inspekční činnosti na škole.
- 3.5. Škola vyhodnotí průběh a výsledky pokusného ověřování v průběžné zprávě, jejichž strukturu a frekvenci zpracování stanoví řešitelská organizace.
- 3.6. Škola informuje pracovníky řešitelské organizace o zavádění IVýP řízeném jejich školou při pravidelných návštěvách školy a do konce července příslušného školního roku zpracuje souhrnnou zprávu za příslušný školní rok.

4. Další podmínky pro ministerstvo a řešitelskou organizaci

- 4.1. Věcně příslušným odborem pro řízení a vyhodnocení pokusného ověřování je odbor předškolního, základního a základního uměleckého vzdělávání.
- 4.2. Ministerstvo si na základě průběžných výsledků pokusného ověřování vyhrazuje právo upravit podmínky pokusného ověřování nebo pokusné ověřování ukončit. Úpravy budou předem projednány se školami.
- 4.3. Řešitelská organizace společně se členy Pracovní skupiny MŠMT pro přípravu IVýP podle svých sledování a podle souhrnných zpráv škol za daný školní rok zpracuje do konce listopadu 2012 roku závěrečnou zprávu o pokusném ověřování.
- 4.4. Souhrnná zpráva o pokusném ověřování za daný školní rok bude zaslána ministerstvu a školám zařazeným do pokusného ověřování. Zpráva bude pak do

jednoho měsíce projednána za účasti zástupců škol, ministerstva, Pracovní skupiny MŠMT pro přípravu IVýP a řešitelské organizace.

- 4.5 Členové Pracovní skupiny MŠMT pro přípravu IVýP mají podle harmonogramu ověřování povinnost navštěvovat školy a sledovat uplatňování nové formy školní péče o žáky, kteří narušují školní výuku, a případného uplatnění IVýP, a poskytnout konzultace rodičům (zákonným zástupcům).
- 4.6 Ministerstvo, řešitelská organizace a Pracovní skupina MŠMT pro přípravu IVýP jsou oprávněni provést kontrolu dodržování těchto podmínek.

E. Financování pokusného ověřování

1. Zařazení školy do pokusného ověřování nezakládá nárok na zvýšení finančních prostředků přidělovaných škole ze státního rozpočtu.
2. Škole zařazené do pokusného ověřování nebudou poskytovány účelově určené prostředky podle § 163 zákona č. 561/2004 Sb.

Ing. Ladislav Němec
náměstek ministra